

[Quiosc](#)[Seccions ▼](#)[Orígens NOU!](#)[Actualitat](#)[Glossari](#)[Qui som?](#)[El projecte](#)[Contacte](#)

Entrevista

[Articles més vistos](#)**Nom i Cognoms:** Guy Standing**Formació acadèmica:** Doctor en ciències econòmiques per la Universitat de Cambridge**Línies de recerca:** Precariat, capitalisme rentista, renda bàsica ciutadana**Publicacions principals:**

- El precariado. Una nueva clase social (Pasado & Presente, 2014)
- La corrupción del capitalismo (Pasado & Presente, 2017)

Etiquetes: capitalisme, capitalista rentista, globalització, marxisme, precariat, proletariat

Cel roig a l'Espanya republicana (1931-1932)

Relacions de poder, Forces Armades i la Corona entorn al 23-F:

Que entrevistis una de les majors autoritats mundials en qualsevol àmbit, no és una oportunitat que tinguis cada dia. Quan els editors de Pasado&Presente ens varen donar l'oportunitat d'entrevistar a Guy Standing (Gran Bretanya, 1948), la nostra primera reacció va ser d'astorament. Teníem l'oportunitat de parlar amb un dels principals avaladors i defensors d'una renda bàsica universal i considerat per la immensa majoria com el pare del concepte "precariat": la nova classe social que, a parer de l'autor, ha aparegut com a conseqüència del capitalisme desembridat actual, fill del neoliberalisme dels anys 70-80.

Malgrat que esperàvem un estirat acadèmic britànic, la veritat és que, per a sorpresa nostra, ens

Els orígens catalans del Partit Popular (II)

Últims comentaris

[...] per preparar la vaga general del primer de maig de 1891. En una d'aquestes reunions intervindria Teresa Claramunt, que ...

A casa, a la fàbrica i al carrer: el que va suposar per les dones la industrialització a Catalunya - Ab Origine

vàrem trobar a algú que preferia degustar una bona cervesa, més que atendre set o vuit entrevistes cada dia... La nostra conversa començà i acabà a les oficines de Pasado&Presente, en un pis de la vella dreta de l'Eixample. Quan li vàrem dir que parlaríem d'Història, se li van il·luminar els ulls: "per fi podré parlar de coses diferents!".

[NOTA: Cal diferenciar entre el nostre "treball" i el "labour" anglès. El darrer terme s'usa en llegua anglesa per a expressar aquell treball que es remunera. La paraula s'ha traduït aquí per "treball" o "força de treball", depenent del context.]

La desigualtat social i la precarització del treball són dos dels temes més candents en el debat públic i social. Des dels seus orígens, el capitalisme s'ha caracteritzat per la concentració de guanys en les mans d'uns pocs. És aquest un sistema desigual i injust per definició?

Penso que ha anat evolucionant durant centenars d'anys i que hi ha moltes formes de capitalisme. Algú em va preguntar l'altre dia si creia que estava col·lapsant. La resposta va ser clarament: "no", pel seu caràcter canviant i evolutiu.

És molt important que tots entenguem com el capitalisme ha canviat el seu caràcter en els últims 200 anys. Cal mirar endarrere,

Magazine
a [Teresa Claramunt: Pionera del feminisme obrerista català](#)

Els pastors eren d'Olesa, i ara el monestir és territori de Monistrol, però quan es va formar era d'Olesa.

David Castells a [Mare de Déu trobada, patrona de Catalunya.](#)

Buen trabajo Julià !!!!

Gaspar a [A quina Creu de Borgonya va fer referència Pablo Iglesias?](#)

[...] als senyors de la guerra blancs (alguns d'ells poc més que simples bandits; d'altres, com l'almirall Alexander Koltxak, líders ...

La intervenció aliada a Rússia - Històries d'Europa
a [La guerra de l'Extrem Orient \(1918-1922\).](#)

Interesante artículo. Mucha suerte, Julià!

Carlos a [A quina Creu de Borgonya va fer referència Pablo Iglesias?](#)

històricament, i pensar com el capitalisme agrari començà com desembocà en l'industrial als segles XIX i XX; i com, avui dia, en tenim un altre, que és essencialment diferent.

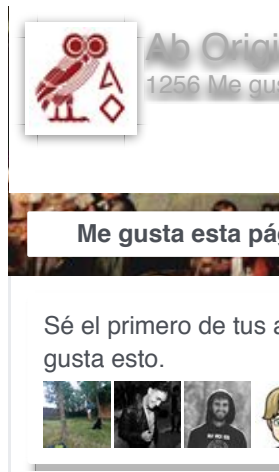
“El capitalisme no està col·lapsant, està en continu canvi i evolució”

Per a mi, allò important analitzant l'auge del “precariat”, del capitalisme “rentista” i del tema d'aquest llibre, de la *corrupció* del capitalisme, és mirar-ho des d'una perspectiva històrica. Crec que si no es fa això, no pots apreciar la naturalesa canviant de l'animal'.

Hi ha molts historiadors que consideren el període 1945-1973 i la construcció de l'estat del benestar com una concessió que les forces del capital han de fer després de la Segona Guerra Mundial i l'alternativa que la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques (URSS) representava. Consideres que això és cert? Si és així, com va condicionar l'arquitectura de l'economia de postguerra?

La manera en com enfocaria això és anant a Karl Polanyi i el seu llibre *La gran transformació*, el qual recomano vivament de llegir. Ell va escriure aquesta obra de pressa, a Vermont (Estats Units) i va haver de tornar a Londres, el 1943, deixant a dos amics seus alemanys arreglant el mecanoscrit.

No és un llibre, per tant, massa ben organitzat, i fins a cert punt s'ha d'interpretar. Però l'essència del que deia Polanyi era que hi hagué una “gran transformació” que començà al segle XIX amb el desmantellament de les velles estructures socials, i en el qual els capitals mercantil i financer esdevingueren dominants. I esdevenint dominants, mostraren una careta ‘disassociadora’ en la transformació. Aquesta noció (“disassociació”), històricament, implica que el sistema econòmic estava fora de control per la

Tuits de @revistaborigi

Ab Origine ha retuitat

CRAI UB PAVELLO

@bibrepublica

Una investigació destapa la #Barcelona que va estimar els #nazis

ara cat/6b4713132s-t

Incrusta-ho

Mostra-ho al Twitter

societat.

Va ser la persecució del *laissezfaire*, dels “mercats lliures”, etc. la que va portar a la destrucció sistemàtica dels vells sistemes de regulació, els de redistribució i de protecció social.

De cop i volta, el capital financer estava al poder, així com els empresaris, però els obrers, no. Això va ocasionar, com es coneix als Estats Units, una “època daurada” [La “GildedAge”], un terme inventat per Mark Twain per a descriure les últimes tres dècades del segle XIX, però que també s’usà per a la primera part del XX.

Aquesta etapa es va caracteritzar per la concentració de fortuna en mans d’uns pocs: els *robber barons* (“barons lladres”), l’equivalent dels nostres plutòcrates. La desigualtat social anava creixent. Tot i que els salaris reals van pujar una mica, les desigualtats socials es disparaven i les inseguretats es multiplicaren fins que, en paraules de Karl Polanyi, hi hagué una amenaça d’aniquilació de la civilització. Va ser el període del totalitarisme, autoritarisme, feixisme; quan aquesta faceta desembridada del capitalisme va ser una amenaça.

Llavors, va venir la Segona Guerra Mundial. I quan Polanyi estava escrivint el llibre, ell deia que aquesta amenaça a la civilització, o bé continuaria, o que necessitaríem una nova cara de la Gran Transformació, on l’existència econòmica fos controlada per nous mecanismes de regulació, protecció social i redistribució de la riquesa per a reduir les desigualtats i inseguretats.

I per a entendre el que ha estat passant ara, hem d’entendre què ha passat, perquè això va permetre l’era de la postguerra (aproximadament, del 1945 fins als anys setanta) on el capitalisme de l’estat del benestar esdevingué la realització d’una agenda progressista. Hi hagué un triomf, en aquest període, de la socialdemocràcia, dels partits

socialistes.

Tot això estava assentat sobre la construcció de sistemes dels mercats nacionals; i, per tant, tot depenia, més del que la gent s'imagina, en uns sistemes nacionals tancats: hi havia comerç entre França, Gran Bretanya, Estats Units, fins i tot amb Espanya (encara que hi hagués Franco)... entre països amb uns costos de treball similars. I comerciant amb els països en desenvolupament, on es produïen béns primaris (menjar i recursos) i intercanviant-los amb productes manufacturats produïts als estats del benestar.

Però a la dècada dels setanta, les contradiccions de la Gran Transformació conduïren a la seva implosió. I van explotar perquè cada vegada més érem testimonis de l'obertura del sistema global.

“A la dècada dels setanta, les contradiccions de la Gran Transformació conduïren a la implosió de l'Estat del Benestar, perquè cada cop érem més testimonis de l'obertura del sistema global”

Les contradiccions, tal com les recordo, eren que la inflació pujava, els preus també, va aparèixer l'estanflació... l'economia era cada vegada més inestable. I per sota de tot plegat, l'estratègia de la socialdemocràcia havia sigut la sistemàtica desmercantilització del treball [“labour”]. Això vol dir, que cada vegada més, la remuneració de la força treballadora havia sigut pagada amb beneficis no salarials: pensions, vacances pagades, permisos pagats, beneficis per malaltia; i el salari mateix estava baixant com a part dels ingressos totals.

El problema amb això és que el sou deixa de ser un premi per a la força de treball: per molt que

els treballadors fessin més feina, no rebien més beneficis. Això va generar una crisi i el col·lapse del sistema socialdemòcrata. Ens endinsàrem en una nova etapa del capitalisme.

El que jo nomeno la “Transformació Global” és la construcció dolorosa d’un sistema de mercat global. Això és el que hem estat experimentant els últims trenta anys. És una nova etapa del capitalisme global.

Has mencionat el *laissezfaire* i com els sistemes socialdemòcrates col·lapsaren després de l’abandonament dels mercats nacionals. És curiós que l’únic moment en la història de la humanitat on el capitalisme ha pogut redistribuir la riquesa ha sigut quan aquest ha sigut controlat. Creus que vivim en el mite dels “mercats lliures”?

Correcte. El que va passar en aquest període, després de la Segona Guerra Mundial, és que la por va canviar de bàndol. El capital estava fent concessions als treballadors i a l’estat del benestar. La majoria de la gent era socialdemòcrata, encara que tinguessis també partits conservadors, liberals o socialistes. Els seus valors eren molt similars.

No va ser una “època daurada”. Molta gent parla d’una “època daurada” del capitalisme, però no és cert. Hi havia desigualtats, grans desigualtats, entre homes i dones; entre aquells que tenien feines estables i aquells que no. Aquelles

desigualtats existien i no és correcte, per tant, pensar que aquella va ser una època de gran igualtat.

Però la desimbridació del capitalisme durant la Transformació Global va provocar un increment espectacular en les taxes de desigualtat i d'inseguretat. I crec que la història de la Transformació Global ha de ser entesa, des d'un punt de vista històric, amb el començament de les polítiques neoliberals, representades per la Societat Mont Pèlerin, Milton Friedman, Friedrich Hayek... gent com aquesta, la ideologia de la qual era privatitzar-ho tot, mercantilitzar-ho tot (fer que tot depengués de les forces del mercat), individualitzar totes les transaccions econòmiques... i, altre cop, reduir la legislació regulatòria, les institucions de la solidaritat social i els mecanismes de reducció de la desigualtat.

Però el que passà, com en el llibre de *La gran transformació* de Karl Polanyi, és que això va permetre el triomf del capital financer. Va permetre a les grans institucions financeres esdevenir tan poderoses, que elles van poder moldejar l'arquitectura del capitalisme global.

“La desimbridació del capitalisme durant la Transformació Global va provocar un increment espectacular en les taxes de desigualtat i d'inseguretat. Això va permetre el triomf del capital financer.”

Només vàrem tenir un període de 20-25 anys de triomf del neoliberalisme. Avui dia no vivim en un sistema neoliberal. És molt important entendre això. Va fer la seva feina i ara ha transformat la situació en un capitalisme rentista, és a dir, on el control s'exerceix per mecanismes de no-lliure mercat [a través de les rendes, és a dir,

d'activitats que generen un guany sense produir res, com ara una patent]. És el que el meu últim llibre intenta explicar [*La corrupció del capitalisme*, Pasado&Presente, 2017].

“Ja no vivim en el neoliberalisme. Aquest va fer la seva feina i va evolucionar en un capitalisme rentista, on el control s'exerceix per mecanismes de no-lliure mercat”

Des del teu punt de vista, què és el neoliberalisme i com apareix?

Crec que el neoliberalisme pot ser definit com la creença en la individualització de l'activitat econòmica, privatització total, la reducció del paper de l'estat en ser un agent de policia per a l'activitat econòmica i la restricció de les institucions socials.

En el model neoliberal, els sindicats i les regulacions són distorsions de les forces del mercat. Per a molts de nosaltres, això no és bo, perquè aquestes són institucions que ens donen seguretat i un sentit de solidaritat social. Però en la seva ideologia, tot això és un obstacle per als mercats. I la ironia és que ells creien en la força

contra tota classe d'institució que ens representi com a ciutadans.

Tenen també una altra contradicció. Malgrat la seva retòrica dels mercats lliures, permeteren monopolis, l'aparició del capitalisme rentista, i per això, irònicament, hem sigut testimonis d'aquest auge del capitalisme rentista.

John Maynard Keynes, l'economista més famós del segle XX, en el seu llibre de 1936, *La teoria general*, va predir l'eutanàsia del rentista. El que volia dir amb això és que, a mesura que el capital esdevenia més global, l'oportunitat de viure de rendes i dels monopolis aniria declinant. Però d'allò que no se n'adonà, és que una vegada tenies una economia global, es podia reforçar el capital financer fins a tal punt que ell establiria les institucions per a permetre altre cop el creixement del capitalisme rentista.

El meu llibre es diu *La corrupció del capitalisme*, perquè la *corrupció* és que, mentre la gent continua parlant de mercats lliures, competència, etc. en el sentit neoliberal, en realitat han creat el sistema de mercat menys lliure de la història. És una mentida que quan els polítics ens repeteixen que creuen en el mercat lliure. Han estat fent el contrari.

“La corrupció del capitalisme és que, mentre continuem parlant de mercats lliures en sentit neoliberal, han creat el sistema de mercat menys lliure de la història. És mentida quan els polítics diuen que creuen en el mercat lliure, perquè han estat fent el contrari”

Hem estat veient com aquest capitalisme rentista emergeix. I crec que és molt útil veure que la distribució del sistema impositiu s'ha descompost com a resultat d'això. Durant la Gran Transformació, en l'era del capitalisme embridat, era àmpliament acceptat que la part dels ingressos nacionals que anaven al capital i la que anava al treballador era més o menys constant. D'ençà l'inici de l'època neoliberal, la part que anava al capital ha anat pujant, i la que anava a la força de treball ha anat baixant. I està passant arreu del món.

Però, encara més important que això, en aquesta part creixent que va cap al capital, el tall que s'emporten els rentistes, que guanyen els seus guanys amb diferents classes de propietat, ha anat pujant. I en la part declinant de les rendes del treball, les diferents formes de rentisme, ha anat pujant; i la que va al precariat, ha anat baixant.

Tenim una fractura en el sistema impositiu que és el que està causant essencialment el creixement de la desigualtat i la inseguretat.

David Harvey defineix el neoliberalisme com a un “projecte de restauració classe”, que és acceptat pel comú de la població com a “sentit comú”. Hi estaries d'acord, amb aquesta asseveració?

Em temo que no. Tinc una gran admiració per la seva obra, particularment sobre les ciutats, però crec que l'anàlisi de classes s'ha mogut de la vella perspectiva marxista, i també dels de Max Weber.

El que he intentat argumentar en els meus llibres, és que tenim una nova estructura de classe global. Tenim una plutocràcia que està fora del control del capitalisme convencional i que controlen el capitalisme rentista, les finances, la política... Després tens una elit assalariada, amb la seguretat d'una feina a llarg termini.

“Tenim una nova estructura de classe global, que està fora del control del capitalisme convencional i que controla el capitalisme rentista, les finances, la política...”

No podem parlar d'una classe treballadora homogènia, perquè els assalariats són cada vegada més dependents del capital, i, per tant, hi ha una separació d'interessos entre els guanys i rendes i els salaris.

El vell proletariat, que existia a la Gran Transformació, està enfonsant-se, perdent poder. Els sindicats representaven el proletariat. Això s'està enfonsant, i el precariat està creixent; aquest darrer té diferents interessos dels assalariats i del proletariat... i de la plutocràcia, clar.

Degut a la naturalesa canviant del capitalisme rentista, aquest xupa cada vegada més recursos del precariat. Així doncs, la nova lluita de classes que tindrà lloc en el segle XXI serà entre el creixent precariat i el capital financer, no entre el proletari i els amos. Això significa un canvi de prioritats i una naturalesa diferent del conflicte que està venint.

“El vell proletariat s'està enfonsant i està creixent el precariat. La nova lluita de classes del segle XXI serà entre el precariat i el capital financer, no entre proletaris i amos”

Quines diferències hi ha entre el precariat i el proletari? Com ha canviat el treball des dels 70?

Hi ha tres dimensions en el precariat, que són fonamentalment diferents de les del vell proletariat. El vell proletariat estava subjecte, històricament, a la pressió de ser proletaritzats, que en el cas britànic va ser meravellosament descrit per E. P. Thompson i Eric Hobsbawm, on la gent era disciplinada per a aguantar un treball estable a temps complet, era explotada en el lloc de treball, en el temps de treball. Entraves a treballar al matí i sorties de treballar a la tarda i eres explotat entremig. Això era un sistema industrial.

Ara, en la nostra època, el precariat està sent disciplinat per a ser precaritzat, no proletaritzat. Primerament, està sent forçat a habitar-se a una vida de treball inestable. Molts marxistes obliden que la primera pressió per a donar una feina estable, seguretat, etc. no va venir dels sindicats ni dels treballadors, sinó dels patrons.

“Molts marxistes obliden que la primera pressió per la feina estable i la seguretat no va venir dels sindicats ni dels treballadors, sinó dels patrons”

És un error interpretatiu de la història pensar que els sindicats lluitaven per un treball fix, sinó que foren els amos de les mines i els molins, que volien estabilitzar la força de treball. No volien treballadors que anessin i vinguessin, així que empraren mesures per a que la gent pogués quedar-se en llocs de feina estables a jornada completa. No va ser fins després que els sindicats defensaren el *labourism* i fessin seva la bandera dels llocs de treball estables. Va ser una reacció defensiva de les unions. Els treballadors per sí sols no ho haurien entès: volien llibertat, fer altres formes de feina.

Avui dia, la diferència amb el precariat és que se'ls hi diu als precaris que han de conviure amb feines inestables i, a més a més, han de treballar fora del lloc de la feina i a dintre del lloc de treball; en el temps de feina, així com després d'aquest temps. És fonamentalment diferent del vell proletariat.

I un altre punt que els marxistes tradicionals no haguessin entès, és la diferència entre el *labour* i el *labourpower*. El *labour* és l'activitat: sóc pagat pel meu treball en un mercat laboral; el *labour*, com a tal, és una mercaderia (la meva força de treball està subjecta a un preu). El *labourpower* són les meves competències, el meu conjunt d'habilitats. Al segle XIX i a principis del segle XX, la diferència entre aquests no era molta, perquè eres pagat per les habilitats que tenies, que estaven vinculats al treball que feies a la fàbrica, a les mines, etc.

Amb el precariat, hi ha una gran diferència entre el *labour* i el *labourpower*. El nivell d'educació del precariat és molt més alt per la feina que han de fer. Hi ha una gran diferència. El que està passant ara és la mercantilització de la força de treball, perquè el precariat només està obtenint un salari i no aquells beneficis no vinculats al salari: només pot existir en un mercat laboral.

L'altra cosa a destacar és que per al vell proletariat, els ingressos socials incloïa, no només el salari, sinó també beneficis no salarials, de l'estat i accés a una sanitat. Avui dia, el precariat té un ingrés social molt diferent: només obté un salari, i ha estat exclòs de la resta.

Finalment, l'última diferència que jo destacaria entre el proletariat i el precariat és que els primers eren considerats ciutadans: els seus drets van ser expandits; per als darrers el procés és invers, ja que estan perdent drets. Està havent-hi un procés dialèctic que és essencialment diferent. Per a mi, qualsevol que pensí que el precariat no és una classe en el sentit marxista de la paraula, és que està perdent de vista aquestes diferències fonamentals. I són

importants perquè marquen les línies d'una nova estratègia política.

“Una diferència entre el proletariat i el precariat és que, mentre els primers van anar guanyant drets, els últims els han anat perdent. És un procés dialèctic essencialment diferent”

En el teu nou llibre parles del capitalisme rentista i com aquest corromp la democràcia. En un capitalisme amb institucions globals i no escollides per sufragi universal, com salvem la democràcia? És el rentisme la fase superior del capitalisme?

[Riu] No crec que sigui la fase superior de res, però penso que el que ha passat és que el capital financer i les grans corporacions han canviat l'arquitectura i el funcionament a nivell global.

Les Nacions Unides, el Banc Mundial, el Fons Monetari Internacional (FMI) eren les institucions dominants després de la Segona Guerra Mundial en el capitalisme global i van acabar donant suport al model neoliberal. He treballat molt de temps a Ginebra, i el que va passar a Ginebra és que en aquell període, les organitzacions

internacionals van canviar en tamany i poder.

Avui dia, la institució global més poderosa és la WIPO (Organització Internacional de la Propietat Intel·lectual, en les seves sigles en anglès), i van accedir al poder creant una estructura de drets de propietat intel·lectual. Bàsicament, el que hem anat veient és com, per exemple, el número de registres s'ha triplicat en els últims quinze anys. Més de 3.000.000 de registres són registrats a WIPO cada any. Cada un d'aquests garanteix un ingrés monopolístic per al propietari del registre.

“Avui en dia, la institució global més poderosa és la WIPO (Organització Internacional de la Propietat Intel·lectual). Conformava un sistema bàsicament rentista que no té res a veure amb el lliure mercat.”

Les grans corporacions han anat absorbint tots els registres que poden comprar, de tal forma que les grans corporacions tenen milers de registres que els hi donen bilions de dòlars o euros, aturant així el mercat, perquè la gent no pot produir aquests béns en competició, perquè hi ha un monopoli. Això té el suport del copyright, de les marques i aquesta estructura institucional és un sistema bàsicament rentista, que depèn en institucions que no són pro-mercat.

Els governs de tot el món han estat donant subsidis enormes a les grans corporacions dels contribuents a les corporacions i als putòcrates, permetent-los guanyar més diners, encara! No està justificat ni èticament, ni econòmicament, sinó que té a veure amb un capitalisme rentista que no té res a veure amb el lliure mercat. És el mateix que quan s'usen els mecanismes del

deute.

I tot això només pot continuar perquè la classe política i els grups polítics són servents del capitalisme financer. Els partits conservadors han esdevingut partits del capitalisme global.

La veritable corrupció no és dels individus, sinó del fet que els polítics empen portes giratòries: esperen anar de les finances a la política, i viceversa. I fins i tot la gent que no està formalment corrupta, tots els ministres d'economia i altres fan coses que afavoreixen aquests interessos econòmics. És tot un sistema corrupte.

“La veritable corrupció són les portes giratòries. És tot un sistema corrupte. El principal antagonista per al precariat és l'estat.”

Això significa que si volem rescatar la democràcia, i desmuntar el capitalisme rentista, hem de posar pressió al sistema públic per a que canviï. I si únicament juguem per les regles del joc que els financers ens imposen, no triomfarem. És essencial per a entendre on som avui.

Necessitem una nova política per als precariats i hem d'entendre que el principal antagonista per al precariat és l'estat, i que aquest ha de ser canviat. Hem de focalitzar la nostra energia aquí i canviar les institucions de l'estat. Això dona un camp d'actuació diferent també de la del vell proletari i l'antiga socialdemocràcia. Aquest conjunt de fets requereixen un nou vocabulari, una nova comprensió del capitalisme rentista, d'allò que el precariat necessita i posa noves preguntes sobre la taula.

En el llibre també parles sobre com als anys 70 i 80 la Xina i l'Índia s'obren al món, llençant-hi una descomunal i molt més barata mà d'obra i com això permet als patrons de traslladar grans parts del seu negoci allà. Les conseqüències van ser bestials, però quin és el paper del factor polític aquí? Quin és el rol de Margaret Thatcher o Ronald Reagan en aquest escenari?

Sóc del parer que Ronald Reagan i Margaret Thatcher van ser els instruments que van permetre la implantació de l'agenda neoliberal en una posició dominant. Ells no van anticipar l'emergència de la Xina com a una part essencial del sistema capitalista global. El que va passar, clar, va ser que el dinamisme econòmic, el creixement econòmic mundial ha virat cap a la Xina, l'Índia i el sud-est asiàtic.

Avui dia ens preocupem per creixements econòmics de l'1-2% a l'any. A la Xina, es preocupen si és del 9-10%; i el mateix passa amb

l'Índia, on hi estic treballant molt, que tenen un creixement del 9%. Són canvis enormes, els que estan ocorrent.

Avui dia, la major economia rentista del món és la Xina, no els Estats Units. El que això significa per a Europa és que nosaltres hem entrat a formar part del capitalisme global, però són les grans corporacions les que n'estan traient el benefici, mentre que el precariat veu com els seus salaris i les seves condicions empitjoren.

El gran repte, si el poses en termes històrics, és tornar a embridar la Gran Transformació: nous mecanismes de regulació, de distribució, de protecció social. Per això crec en una renda bàsica, per exemple. No podem esperar que pugin els salaris, perquè no ho faran. La pregunta que caldria fer-nos és: com redistribuim el capitalisme rentista? Com desmuntem el poder de la plutocràcia, dels financers i dels partits conservadors?

“Crec en una renda bàsica com un mecanisme de regulació, distribució i protecció social. No podem esperar que pugin els salaris, perquè no ho faran”

Si ho aconseguim, crec que aconseguirem la saviesa d'aquell gran poema de Shelley, escrit el 1819 i que acaba amb una exhortació a la revolta, perquè nosaltres som molts, i ells són pocs.

Malgrat que ells tenen ara per ara el control de tot, si ens unim i esdevenim una classe per ella mateixa, tindrem la capacitat de desmantellar el capitalisme rentista, però cal adonar-nos que necessitem una nova classe de partits i que l'antiga socialdemocràcia ja no ens serveix. Cal un partit del precariat per al precariat. Només podem canviar el sistema si aconseguim posar-hi pressió. I tinc la lleugera certesa que això ja està

passant. No fa falta ser pessimista, el sistema pot canviar, però cap de nosaltres té excuses per a la inactivitat política.